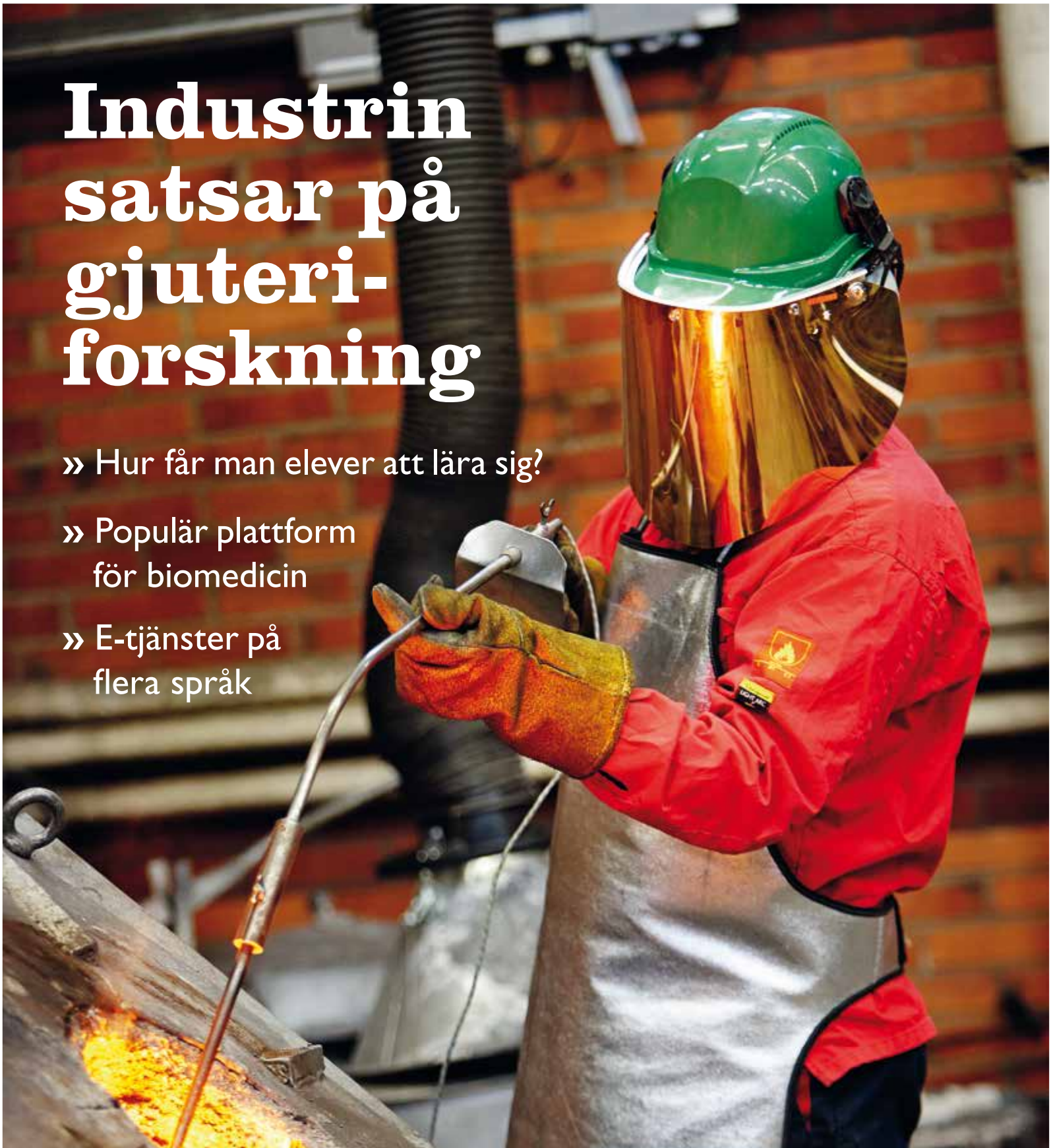

HÖGSKRIFTEN

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING • NUMMER 2 JUNI 2013

Industrin satsar på gjuteri- forskning

- » Hur får man elever att lära sig?
- » Populär plattform för biomedicin
- » E-tjänster på flera språk

HÖGSKRIFTEN

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING är en stiftelsehögskola med rätt att utfärda examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Verksamheten präglas av entreprenörsanda, internationalisering och samverkan med näringsliv och samhälle. Utbildning och forskning bedrivs inom fyra fackhögskolor:

- Hälsohögskolan
- Högskolan för lärande och kommunikation
- Internationella Handelshögskolan
- Tekniska Högskolan

Högskoleservice är högskolans serviceorganisation.

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING har ca 10 000 studenter, ca 725 årsarbetare och omsätter ca 800 mnkr.

VISION Vi bygger ett internationellt universitet i Jönköping som attraherar väl kvalificerade, uppfinningsrika och företagsamma människor från hela världen. Vi bidrar till ett hållbart ekonomiskt, socialt och kulturellt välstånd i regionen där vi verkar, och banar väg för kunskapsbaserad innovation och företagsamhet.

HÖGSKRIFTEN är högskolans tidning som vänder sig till högskolans vänner och personal. Högskriften ges ut med fyra nummer per år.

ANSVARIG UTGIVARE:

Kommunikationschef Li Lejerstedt

REDAKTÖR: Sofie Sääf

NOTISREDAKTÖR: Lena Halldorf

PRODUCERAS VID: Marknadsavdelningen, HS, Högskolan i Jönköping

LAYOUT: Ann-Sofie Lekenstam, HS,

Kommunikationsbyrån Fru Berg

TRYCK: Ark-tryckaren

UPPLAGA: 1 500 ex.

OMSLAGSBILD: Patrik Svedberg

ADRESS: Högskolan i Jönköping
Högskriften, Box 1026, 551 11 Jönköping

E-POST: hogskriften@hj.se

NÄSTA NUMMER: September 2013

ISSN: 1104-3687

HÖGSKRIFTEN: www.hj.se/hogskriften

NEWS IN ENGLISH: www.ju.se

INTE OM, UTAN TILLSAMMANS!

Vad är företagens största utmaning inför framtiden? När Handelskammaren i Jönköping frågade regionens företag fick man ett entydigt svar: kompetensförsörjning och teknikutveckling. Många vill anställa, men saknar arbetskraft med rätt utbildning. Andra vill utveckla innovativa idéer för fortsatt tillväxt, men behöver mer kompetens för att kunna utvärdera och omsätta dem i handling.

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING är redan i dag en kunskapskälla för många företag – och kommer att bli ännu viktigare i framtiden. Forskningsarbetet med näringslivet har därför varit en av högskolans viktigaste prioriteringar när vi har utformat vår nya strategi. Under våren har högskolan med våra fackhögskolor formulerat ett tydligt och attraktivt erbjudande till regionens företag. Vi ska möta framtidens utmaningar tillsammans – genom att samarbeta kring forskning och utveckling.

Rent praktiskt innebär detta att vi inte bara forskar om företagen, utan tillsammans med dem. Det är då vi kan skapa konkret företagsnytta, samtidigt som vi får tillgång till både aktuella och framtida problemställningar. Vårt drömscenario är att få utforma långsiktiga forskningsprogram i samverkan med regionens företag.

Forskningsresultaten kan då implementeras direkt i företagets verksamhet – samtidigt som vi stärker den avancerade utbildningen inom teknik, IT, design, kommunikation, management och internationell affärsutveckling. Det blir – för att använda en klyscha – en vinn-vinn situation. Högskolan i Jönköping bistår

företagen med kompetens och arbetskraft, samtidigt som vi kan erbjuda våra studenter en hög internationell standard med stark verklighetsförankring.

Ansvarig blir vår nya prorektor Lars Niklasson, som fått uppdraget att, i nära samverkan med fackhögskolorna, samordna forskningen och samarbetet med våra företag. Och jag kan inte nog poängtera att Högskolan i Jönköping inte bara dansar med de stora elefanterna. Vi välkomnar alla företag att samarbeta kring forskning, examensarbeten och praktik – oberoende av storlek, verksamhet och geografi.

Det är vår fasta övertygelse att Högskolan i Jönköping är en viktig motor i arbetet med att skapa en internationellt ledande industriregion. Varje universitet – oavsett storlek och inriktning – gör stor nytta regionalt.

Till sist vill jag önska er alla en trevlig sommar!

Anita Hansbo

ANITA HANSBO, REKTOR

Innehåll

NUMMER 2 • JUNI 2013

5	Hur får man elever att lära sig?	12	När patienten blir en del i teamet
6	Biomedicinsk plattform för forskning och utbildning	14	En kedja är inte starkare än sin svagaste länk
8	Verklighetsanpassad utbildning i Liljedahl Academy	16	Näringslivet i högskolans styrelser
10	Svensk industri satsar på gjuteriforskning	17	E-tjänster på flera språk

Lars Niklasson blir prorektor vid Högskolan i Jönköping

– Det här känns helt rätt. Högskolan i Jönköping är en inspirerande akademisk miljö som har ett bra samarbete med det omgivande samhället och ett mycket starkt stöd från närregionen. Jag tror också att högskolan är en av framtidens vinnare när det gäller forskningsfinansiering. Det ska bli spännande att få vara en del i högskolans utveckling, säger Lars Niklasson.

Lars Niklasson kommer närmast från Högskolan i Skövde där han de senaste tio åren verkat som prorektor och professor i datavetenskap med inriktning mot artificiell intelligens. Han har en doktorsexamen i datavetenskap från University of Sheffield i Storbritannien och har suttit i flertalet svenska kommittéer och nämnder inom

akademien. Han har stor erfarenhet av arbete med kontaktytorna mot omvärlden och kopplingen mellan samverkan, forskning och innovation.

Prorektorn kommer att ingå i högskolans ledningsgrupp och arbetet kommer att ske i nära samarbete med fackhögskolornas ledningsfunktioner.

Lars Niklasson är utsedd till prorektor på Högskolan i Jönköping från och med 1 juli 2013. Huvuduppgiften är att bistå rektor i att leda högskolan med fokus på extern samverkan, forskning och innovation.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

FÖRSKOLAN I FOKUS

Över 400 förskollärare, förskolechefer och forskare deltog i en konferens om kvalitetsarbete i förskolan på Högskolan för lärande och kommunikation (HLK) i maj.

Konferensen, som hölls för första gången, är en regional mötesplats för kvalitetsarbete i förskolan arrangerad av forskningsplattformen Förskolepedagogisk forskning vid HLK och RUC, Regionalt utvecklingscenter i Jönköping.

– Samarbetet fördjupas mellan forskning och den praktiska verksamheten inom förskolan

i Jönköpings län, vilket är mycket positivt. Det finns numera ett stort intresse för forskning från förskolans och skolans sida, och högskolan vill bedriva skolnära forskning för och med lärare. Samverkansformerna mellan RUC och HLK:s samtliga forskningsplattformar och mellan HLK:s forskning och förskolorna ökar, säger Fausto Callegari, utvecklingsledare RUC.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

Ny app hjälper i nöd

Hälsöhögskolan deltar just nu i ett projekt med Landräddningen, en nationell stödorganisation som erbjuder hjälp till behövande människor utanför hemmet.

Genom GPS- och mobilteknik ska Landräddningen ge trygghet för människor utanför hemmet. Via en app kan man göra det möjligt för anhöriga och Landräddningens larmcentral att se var man befinner sig när man behöver hjälp. Hälsöhögskolan kommer att följa och utvärdera en pilotstudie som pågår fram till december. Bakom Landräddningen står bland andra Civilförsvärsförbundet, Sveriges Pensionärsförbund och företaget Posifon.

Ulla Runesson, ansvarig för Learning Study och professor i pedagogik vid Högskolan för lärande och kommunikation. Anders Nersäter är lärare i historia på en gymnasieskola i Jönköping.

FORSKNING PÅ PLATS DIREKT I KLASSRUMMET

Hur får man elever att lära sig?

Det spelar ingen roll hur kunnig läraren är i sitt ämne om eleven inte kan ta till sig kunskaperna. I forskarskolan Learning Study undersöker lärare vad som är elevernas svårigheter inom olika områden för att komma fram till bästa sättet att undervisa.

Vem ska formulera forskningsfrågor? Var ska forskningen utgå ifrån? Den traditionella synen är att nya kunskaper ska produceras inom akademien och därefter gå ut till lärarna. Och om då bara lärarna gör som forskarna säger så löser sig alla problem. Men skolan har svårigheter, resultaten på de nationella proven är inte så bra som förväntas och i jämförelser med andra länder ligger svenska elever långt ner på listan. Varför lär sig inte eleverna? Varför gör inte lärarna som forskningen säger?

Eller kan man vända på det, kan det vara så att forskningen inte alltid är fullt applicerbar på verkligheten i skolan? Inom forskarskolan Learning Study vid Högskolan för lärande och kommunikation (HLK) produceras forskningsresultat som ska förbättra sättet att undervisa och på så sätt även förbättra elevernas resultat. Och det är lärarna själva som är forskarna.

LÄRARNÄ DRIVER FORSKNINGEN

– Vi forskar inte på lärare, utan tillsammans med lärare. Här blir lärarna själva delaktiga i att utveckla kunskapen och driva forskningen kring de problem de möter i sin vardag. Och vi gör ett försök att minska glappet mellan skolans värld och akademien, säger Ulla Runesson, ansvarig för Learning Study och professor i pedagogik vid HLK.

Lärarna som deltar i Learning Study lyfts inte bort från sin skola under de två år som forskarskolan pågår, de är kvar på sin arbetsplats och arbetar med sina elever, kollegor och skolledare. Forskningen sker direkt i undervisningen.

– Detta är ett helt nytt sätt att arbeta inom den utbildningsvetenskapliga forskningen. Men gör en jämförelse med medicinsk forskning, där är cirka 80 procent klinisk forskning som utgår från de problem läkare

möter i sin vardag. Med Learning Study vill vi göra skolan och lärarna delaktiga i det som ska utgöra den vetenskapliga grunden för deras arbete, säger Ulla Runesson.

PLANERING OCH UTVÄRDERING

– GÅNG PÅ GÅNG

Hur går det då till? Anders Nersäter är lärare i historia på en gymnasieskola i Jönköping och är en av de som driver ett forskningsprojekt inom Learning Study. Han har under sina år som lärare upplevt elevernas problem att tolka och relatera till källor och göra tolkningar utifrån och gör nu en forskningsstudie på detta.

– Historia är inte bara fakta, det handlar om tolkningar av det förflutna. När elever jobbar med historiskt källmaterial ska de kunna ge förklaringar till dem och se meningen och sammanhanget. Min forskning handlar om hur läraren ska utforma undervisningen för att få eleverna att nå fram till detta, säger Anders Nersäter.

Studien utförs inom en utvald kurs i historia. Undervisningen planeras av Anders och tre av hans kollegor. Lektionerna filmas och utvärderas. Tester görs för att se om eleverna lärde sig det som var tänkt. Utifrån detta förändrar man upplägget inför nästa lektion och därefter sker samma arbete igen.

På så sätt kan man komma underfund med och kartlägga vad som är det kluriga för eleven och på vilket sätt man bäst genomför undervisningen för att nå förväntat resultat.

PRAKTISKT ANVÄNDBAR

Eftersom forskningen bedrivs på plats på skolan ger det ringar på vattnet i verksamheten genom ett stort intresse från övriga kollegor. Anders har bland annat föreläst om Learning Study för alla högstadielärare på skolan.

– Forskningen är väldigt kontextbunden och mitt mål är att hantera resultaten så att de blir så användbara som möjligt i skolans verksamhet, säger Anders Nersäter.

FORSKARSKOLAN LEARNING STUDY

UNDER TVÅ ÅR kombinerar femton lärare från olika delar av Sverige forskarutbildning med att utveckla sin egen undervisning, på plats i klassrummet. Deltagarna är lärare i engelska, svenska, historia, idrott, matematik, samhällsvetenskap, naturvetenskap. Forskarutbildningen leder till en licentiatexamen.

FORSKARSKOLAN ÄR ETT SAMARBETE mellan Högskolan för lärande och kommunikation, Högskolan i Jönköping (värdhögskola), Göteborgs universitet samt Stockholms universitet och finansieras inom ramen för regeringens satsning på att forskarutbilda lärare.

INTRESSET FRÅN VERKSAMMA LÄRARE inför starten av Learning Study var mycket stort, över 90 sökande från hela Sverige. Idéerna till Learning Study kommer från en typ av lärarsamarbete som bedrivs i Japan där lärare arbetar i lag och planerar, genomför, observerar och utvärderar lektionerna. På så sätt skapas en kollektiv kunskap om hur man på bästa sätt kan undervisa om något.

Biomedicinsk plattform för forskning och utbildning

Inom den biomedicinska plattformen möts studenter, lärare, forskare och kliniska specialister. Deras gemensamma nämnare är att de drivs av ett intresse för biomedicin, medicinsk radiologi och klinisk fysiologi.

Biomedicin är vetenskapen om den friska och den sjuka människokroppen. Ämnet syftar till att öka kunskapen om geners, molekylers och cellers roll. Hur agerar dessa i en frisk kropp och vad händer när kroppen blir sjuk?

På den biomedicinska plattformen skapas en fysisk och virtuell mötesplats för studenter, lärare, forskare och kliniskt verksam som med sina kunskaper och forskningsresultat kan föra tillbaka kunskapen ut till vården. Verksamheten vid plattformen är kunskapsintensiv och i ständig förändring. Aktiv forskning och utveckling är en naturlig del av arbetet.

Maria Faresjö, professor vid Hälsohögskolan, är tillsammans med Peter Blomstrand, lektor vid Hälsohögskolan, ansvarig för den biomedicinska plattformen. Samarbetet vid plattformen fokuserar på klinisk

”En av våra styrkor
är patientnära
tvärvetenskaplig
forskning”

patientnära forskning. Genom samverkan mellan flera aktörer ökar möjligheten att bedriva frontlinjeforskning.

– En av våra styrkor är vår patientnära tvärvetenskapliga forskning. Här i länet är det lätt att rekrytera patienter som vill vara med i studier, säger Peter Blomstrand.

BEHOV MÖTER KUNSKAP

Maysae Quttineh tog examen som biomedicinsk analytiker från Hälsohögskolan 2003 och arbetar inom Medicinsk diag-

nostik som är en del av den biomedicinska plattformen. Hon arbetar just nu tillsammans med Maria Faresjö i ett projekt med syfte att förbättra diagnostiken på för tidigt födda barn på Neonatalvårdsenheten vid länsjukhuset Ryhov.

– Kliniken har ett behov och vi på laboratoriet har kunskapen. Om vi kan ställa bättre och snabbare diagnoser gynnar det alla som kommer i kontakt med sjukvården, säger Maysae Quttineh.

UNIK SYMBIOS MELLAN FORSKNING OCH UTBILDNING

– Utbildning behöver forskning och forskning behöver utbildning. Några individer såg vikten av att samverka mellan utbildning och forskning och skapade den biomedicinska plattformen, berättar Peter Blomstrand.

En av dessa var Jan Strindhäll, lektor vid Hälsohögskolan. För ungefär tio år sedan började han tillsammans med Sture Lövgren, före detta medicinskt ansvarig chef på avdelningen medicinsk mikrobiologi vid Länsjukhuset Ryhov, att fundera kring skapandet av en biomedicinsk plattform.

– Under min doktorandtid på Ryhov förstod jag betydelsen av att laborera nära den kliniska verksamheten. När jag började undervisa här på Hälsohögskolan hade vi alla praktiska laborationer i huset, men vi sökte efter något bättre för våra studenter, säger Jan Strindhäll.

Resultatet blev den biomedicinska plattformen som invigdes i januari 2007.

– Det var ju ett nytt tänkande med många positiva effekter. Ingen annan högskola med samma typ av utbildning har motsvarande möjligheter, vilket gör oss unika, säger Jan Strindhäll.

GODA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR UTBILDNINGEN

Med tanke på den snabba tekniska och metodologiska utvecklingen finns en stor fördel med att ha ett nära samarbete med den kliniska verksamheten. På plattformen finns handledningsresurser på alla nivåer, instrumentell utrustning, tillgång på biologiskt provmaterial, laboratorieredskap och förbrukningsmaterial.

– Det skulle vara omöjligt att tillhandahålla och utrusta laboratorierna på Hälsohögskolan med allt detta utan en mycket stor investeringskostnad, säger Jan Strindhäll. Dessutom lär sig studenterna att hantera allt provmaterial på ett säkert sätt vilket är mycket viktigt.

– Utbildningarna skulle inte kunna bedrivas så bra om inte plattformen hade funnits, säger Maria Faresjö. Landstinget erbjuder förträffliga lokaler med utrustning som ständigt förnyas. Vi är mycket nöjda med vårt samarbete inom plattformen. Det finns en väldig transparens och en fin relation mellan studenter och de anställda, fortsätter hon.

Karolina Nylén och Caroline Främsth studerar på biomedicinska analytikerprogrammet med inriktning laboratoriemedicin. Just nu sitter de på den biomedicinska plattformen för att skriva sitt examensarbete. De är båda positiva till att tidigt få komma ut på ett ”riktigt” laboratorium.

– Att få vara här gör att man avdramatiserar skillnaden mellan skola och verksamheten. Man får kontakt med personalen som jobbar här och inblick i hur det fungerar. Här på plattformen är arbetet inriktat på vår kommande yrkesroll och de prover som vi använder är riktiga vilket också medför ett etiskt ansvar, säger de.

Maria Faresjö, professor vid Hälsohögskolan, är en av de ansvariga för den biomedicinska plattformen på Länssjukhuset Ryhov som är en mötesplats för forskare, lärare, studenter och kliniska specialister.

VILAR PÅ TRE PELARE

Den biomedicinska plattformen i Jönköping vilar på tre pelare.

Den första pelaren är Hälsohögskolan där utbildning bedrivs inom röntgensjuksköterskeprogrammet samt två biomedicinska analytikerprogram med inriktning mot laboriemedicin och klinisk fysiologi som alla är kopplade till plattformen.

Den andra pelaren är Futurum, akademien för hälsa och vård vid landstinget i Jönköpings län. Futurum har som uppdrag att stimulera och finansiera klinisk forskning och forskarutbildning samt att underlätta för vårdenheter att erbjuda god verksamhetsförlagd utbildning.

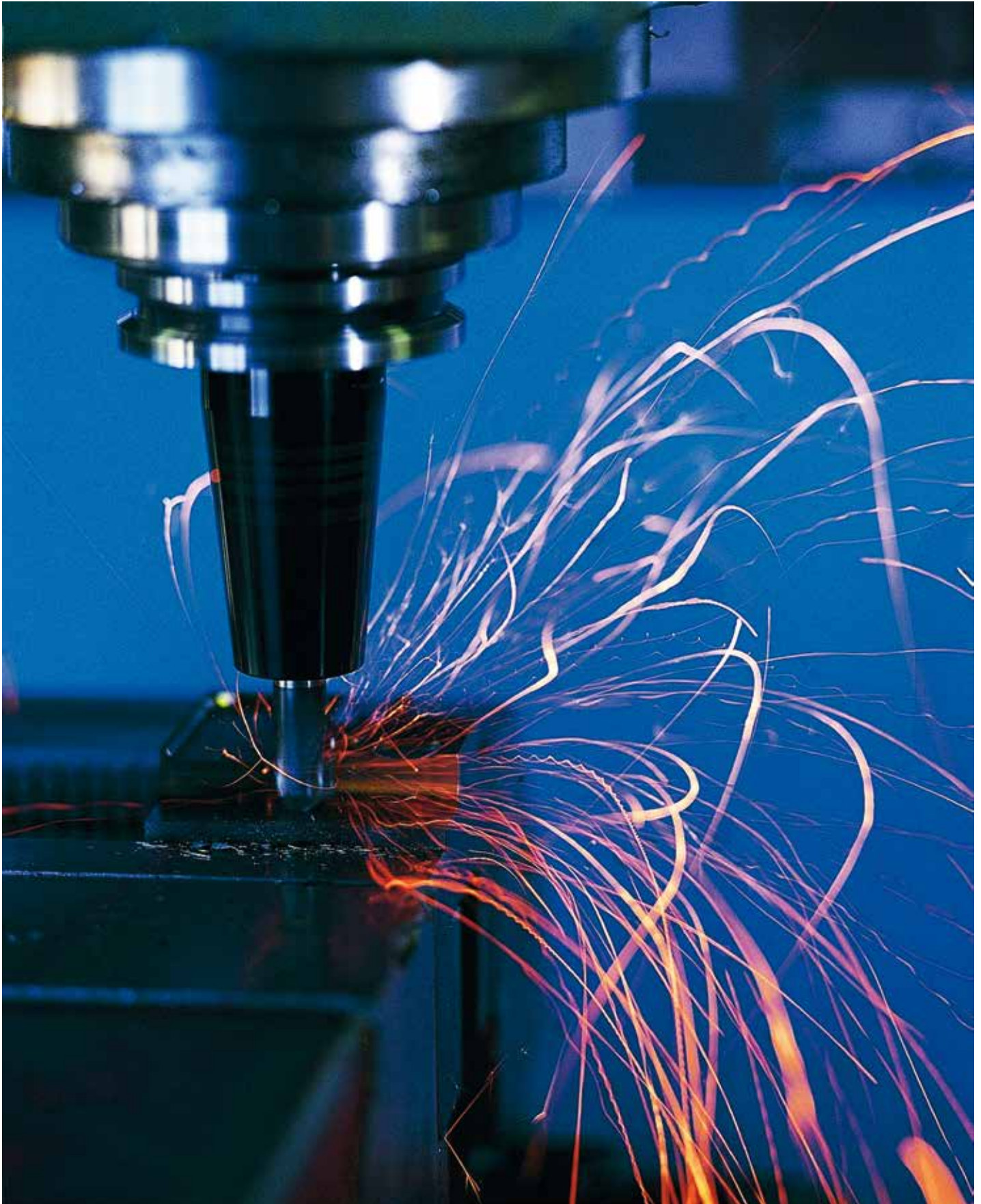
Den tredje pelaren är Medicinsk diagnostik som inkluderar laboriemedicin, klinisk fysiologi och röntgen vid Länssjukhuset Ryhov.

Sammantaget finns idag vid plattformen: två professorer, sex docenter, tio disputerade samt femton doktorander.

DIAGNOSTIKFORUM 2013

Den 1–3 oktober är Hälsohögskolan återigen en av arrangörerna vid Diagnostikforum. Diagnostikforum är en nationell mötesplats för alla biomedicinska analytiker med fokus på diagnostik och metoder bortom de traditionella disciplinränsarna. Dagarna kommer erbjuda seminarier, workshops, posterpresentationer studentforum, utställare och mycket mer.

Läs mer på diagnostikforum.se

Liljedahl Group är en koncern med bolag inom både tjänstesektor och produktion, bland annat Liljedahl Machine Tools som är leverantör av avancerade verktygsmaskiner.

VERKLIGHETSANPASSAD UTBILDNING I

Liljedahl Academy

Med en bolagsgrupp inom både produktion och tjänstesektor och verksamhet i Norden, Europa och Kina fanns ett behov av att knyta samman koncernen och den gemensamma identiteten inom Liljedahl Group. 2010 startades Liljedahl Academy i samarbete med Internationella Handelshögskolan (JIBS).

– **SAMARBETET MED JIBS** och möjligheten för vår koncern till ett anpassat ledarutvecklingsprogram genom Liljedahl Academy är en viktig byggkloss i den fortsatta utvecklingen av koncernen, säger Bengt Liljedahl, koncernchef Liljedahl Group.

Liljedahl Academy är ett utvecklingsprogram där Liljedahl Group tar hjälp av JIBS för att förstärka sin affärs- och företagsutveckling. Det är en mötesplats för koncernens olika bolag och med medverkande från Sverige, Tyskland, Polen och Slovakien. Det hela drivs av JIBS, finansieras av Liljedahl Group och innehåller både möjligheter till nätverksbyggande och utbildning.

INDUSTRI OCH HANDEL

1982 tog entreprenören Bengt Liljedahl över Finnvedens Bil i Värnamo och under årens lopp har Liljedahl Group utvecklats till en bolagsgrupp inom industri och handel. Verksamheten är uppdelad i Bare Wire, Winding Wire, Steel Wire, Machine Tools samt Finnvedens Lastvagnar och Finnvedens Bil. Bolagen har ledande positioner på sina respektive marknader och

representerar starka varumärken. Koncernen omsätter cirka 9 miljarder kronor och har 1 200 anställda.

”Interaktionen mellan oss och högskolan bidrar till att utveckla vår konkurrenskraft både nationellt och internationellt”

– Cirka två gånger per år samlas ledningarna för att lära känna varandra, få idéer om eventuella samarbeten mellan bolagen och för att få kompetensutveckling inom strategiskt utvalda ämnen, säger Anders Melander, docent i företagsekonomi vid JIBS och tillsammans med professor Leif Melin ansvarig för Liljedahl Academy.

KUNDANPASSAD UTBILDNING

Genom utbildningsdelen får koncernen kompetensutveckling och tillgång till den senaste forskningen och kunskapen inom olika områden. Ämnen som ingått i programmet hittills är bland annat strategisk planering, marknadsföring, ekonomi, lean manufacturing och värderingsbaserat ledarskap. Vid nästa mötestillfälle, som hålls i september, är temat Supply Chain Excellence.

– Utbildningen är helt kundanpassad och bygger på deras verklighet. Vi för en nära dialog om upplägget och till exempel genom intervjuer med bolagens vd:ar har vi

UPPDRAGSVERKSAMHET VID HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Förutom att bedriva utbildning och forskning, ska högskolan också verka för att forskningsresultat kommer till nytta. Det gör högskolan bland annat genom att erbjuda uppdragsutbildning och uppdragsforskning. Det kan röra sig om konferenser, workshops, nätverk, skräddarsydda kurser och andra tjänster.

Läs mer på hj.se

fått inspel om respektive bolags utmaningar, säger Anders Melander.

– Vi har stor nytta av den specialkompetens som JIBS har. Interaktionen mellan oss och högskolan bidrar till att utveckla vår konkurrenskraft både nationellt och internationellt, säger Bengt Liljedahl.

FOTO: LILJEDAHL GROUP
Bengt Liljedahl, koncernchef för Liljedahl Group

FOTO: PATRIK SVEDBERG
Anders Melander, docent i företagsekonomi vid JIBS

Svensk industri satsar på gjuteriforskning

Volvo Powertrain och Scania CV gör en ny stor satsning på den världsledande gjuteriforskningen vid Tekniska Högskolan (JTH) genom att finansiera en professur i gjuteriteknologi.

– VI ÄR ÖVERTYGDA om att kompetens är den viktigaste framgångsfaktorn för oss. I vårt samarbete med JTH utvecklar vi ständigt vår förmåga att producera dagens och morgondagens gjutgods. Att ta alla steg från grundforskning till tillämpning i vår produktion ger oss både kompetenshöjning och konkurrensfördelar, säger Christer Davidsson, utveckling gjuteri på Volvo Powertrain.

NÄRA SAMARBETE MED INDUSTRI

På JTH pågår världsledande forskning inom gjutning som förser fordons- och verkstadsindustrin med nya kunskaper inom gjutna material och komponenter. Forskningen

har en nära kontakt med industrin och nu går alltså Volvo Powertrain och Scania CV samman i en satsning på en ny professur inom gjuteriteknologi vid JTH.

Forskningsmiljön Material och tillverkning vid JTH arbetar med materialegenskaper och tillverkningsprocesser för särskilt gjutna material. Drivande är projekt som ger en hållbar utveckling och mindre energiförbrukning. Forskningen är världsledande och forskargruppen består av trettio forskare.

År 2004 bildade JTH tillsammans med Swerea Swecast och industrin Casting Innovation Centre. Idag är det en av världens

största forskargrupper inom området och man har kontakt med framstående forskare över hela världen.

FORSKNING SOM GÖR SKILLNAD

Professuren, som kommer innehas av Attila Diószegi vid JTH, delfinanseras också av JTH samt KK-stiftelsens program för strategisk rekrytering vid nya lärosäten.

– Vårt nära samarbete med svensk industri är oerhört viktigt för att kunna fortsätta driva behovsmotiverad forskning och innovation och nå resultat som kan göra skillnad inom industriell produktframtagning, säger Mats Jägstam, vd JTH.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

GJUTRITEKNOLOGI – DÅ OCH NU

Gjuteriteknologi är läran om att tillverka gjutna metalliska föremål med önskade egenskaper och funktionalitet. Gjutna föremål är ett av de viktigaste materialen i människans historia och har bidragit till att bygga dagens civilisation, som ett prestigefyllt hantverk.

Allt eftersom grundläggande kunskaper i matematik och fysik utvecklades och människan lärde sig använda ljusmikroskop, uppfann elektricitet och datorer har läran om gjutning utvecklats till en modern vetenskap där gjutna föremål först tillverkas virtuellt genom simulering för att testa hur den passar in i människans framtida behov.

På JTH sker forskningsarbetet både genom experiment i laboratoriet och genom omfattande experiment i industrin. Syftet är oftast att utveckla kunskap om kritiska förhållanden som kan utgöra en bas för matematisk modellering och simulering. Genom modellering och simulering kan forskarna undersöka olika fenomen för situationer när det är svårt, eller till och med omöjligt, att utföra relevanta experiment.

”I vårt samarbete med JTH utvecklar vi ständigt vår förmåga att producera dagens och morgondagens gjutgods”

JÖNKÖPING ACADEMY FOR IMPROVEMENT OF HEALTH AND WELFARE

är ett centrum för praktisknära forskning och utbildning i kvalitetsförbättring och ledarskap inom hälsa, vård och omsorg i samverkan mellan Högskolan i Jönköping, Landstinget i Jönköpings län samt länets tretton kommuner.

Jönköping Academy har även flera internationella partners, till exempel The Dartmouth Institute for Health Policy and Clinical Practice i USA. Målgrupper för arbetet är medarbetare och beslutsfattare i vård och omsorg, samt forskare och studenter.

Jönköping Academy for Improvement of Health and Welfare har sin bas på Hälsö högskolan.

NÄR PATIENTEN BLIR EN DEL I TEAMET

Jönköping Academy for Improvement of Health and Welfare vid högskolan har fått förstärkning av professorerna Usha Satish och Mantosh J Dewan från State University of New York i ett projekt som ska hjälpa patienter att fatta bättre beslut om sin hälsa. Till sin hjälp har de en mobilapp.

– **DET HANDLAR OM** att göra patienten till en del av vårdteamet, och det är därför vi kallar modulen ”PatientPartner”. Den används för att hjälpa en patient att förstå sin behandling och följa den bättre. Appen hjälper patienterna att fatta bättre beslut om sin vård, säger Usha Satish, som tillsammans med sin kollega Mantosh J Dewan är gästprofessorer från Upstate Medical University vid State University of New York.

Modulen PatientPartner är en app som kan laddas ner till en telefon eller iPad som erbjuds av CyberDoctor, en webbportal inriktad på patientkommunikation. Baserat på ny teknik och Usha Satishs forskning, är PatientPartner ett spel om en person som är en ”dålig patient” och som inte tar hand om sig själv – som de flesta av oss. I slutändan får användaren frågan: I samma situation, hur skulle du ta hand om dig själv?

– Det du inser när du spelar är hur lik du själv är den här ”dåliga patienten”, och då är tanken att du lär dig mer om hur du kan ta hand om dig själv på bästa sätt, utan pekpinnar, säger Mantosh J Dewan.

HÖGRE PATIENTSÄKERHET

– Mättekniken som går in i hur en person fattar beslut, när det gäller informationshantering och strategi, är väl validerad och har byggts upp under femtio år, säger Usha Satish.

Utgångspunkten för projektet är en simuleringsteknik som kallas Strategic Management Simulation (SMS). Tekniken

används för att analysera, förstå och utveckla människors beslutsprocesser, inte bara inom sjukvården utan också i näringslivet, försvaret och så vidare. Simuleringstekniken kan användas för att skapa bättre beslutsfattare, vilket inom sjukvården kan minska medicinska misstag, förbättra patientsäkerheten och ha en positiv inverkan på kvaliteten.

”Appen hjälper patienterna att fatta bättre beslut om sin vård”

BÄTTRE PATIENTER

– Det är ett datorgränssnitt där användaren får ta del av en mängd olika scenarier, och utifrån sitt resultat får man feedback på hur man hanterar information, hur man tänker, hur man hanterar kriser och så vidare. Vi har vidareutvecklat mini-scenarier för att hjälpa patienterna att bli bättre patienter, säger Usha Satish.

– ”Bättre patienter” är en term som vi använder med försiktighet, säger Mantosh J Dewan. Hälso- och sjukvårdspersonal är inte vana att säga ”vi vill ha bättre patienter”; vi har alltid fokuserat på att få bättre system och bättre läkare, men faktum är att vi behöver bättre patienter också. Du kan bygga upp ett perfekt system, få en duktig läkare som har tillgång till rätt teknik,

läkaren kan ge rätt diagnos och rätt recept, och om du följde läkarens rekommendationer, skulle du må bättre. Men all statistik tyder på att du inte kommer att göra det, och så misslyckas en miljarddollarindustri i sista ledet. Vi vet till exempel att även om du får antibiotika i sju dagar, så kommer majoriteten av patienterna att må bättre efter tre dagar och slutar ta medicinen efter fem dagar...

BRETT SAMARBETE

Som gästprofessorer på Jönköping Academy arbetar Usha Satish och Mantosh J Dewan med patienter och ledare i kvalitetsförbättringsprogrammet, undervisar på masterprogrammet i kvalitetsförbättring och ledarskap inom hälsa, vård och omsorg, och deltar i forskningsarbete med patienter.

– Det är ett brett och spännande samarbete. Vi kommer att arbeta med patienter här i Jönköping för att studera hur de kan samarbeta bättre med sina vårdgivare, utifrån CyberDoctor-teknik, säger Usha Satish.

Forskningsprojektet vid Tekniska Högskolan (JTH) ger en helhetssyn på hela försörjningskedjan inom industrin, från leverantör till kund.

En kedja är inte starkare än sin svagaste länk

För att kunna konkurrera globalt måste varje del i industrins försörjningskedja vara konkurrenskraftig. Därför driver nu Tekniska Högskolan (JTH) ett nytt forskningsprojekt tillsammans med Husqvarna Group och flera leverantörer som ska stärka hela kedjan.

LEVERANS AV produkter i rätt volym, i rätt tid och med hög kvalitet kräver att allt fungerar i leden mellan leverantörer, tillverkare, slutmontör och kund.

– Hela försörjningskedjan måste vara synkroniserad när vi startar produktion av en ny modell så att alla led håller när det gäller kvalitet och leverans. En kedja är inte starkare än sin svagaste länk.

Vi går också mer och mer mot globala leverantörer som ska klara av att försörja flera fabriker inom Husqvarnas nätverk. Det ställer krav på globala processer och gränssnitt, säger Niklas Broberg, Vice President Manufacturing and Logistics, Husqvarna Group.

FEM FÖRETAG MEDVERKAR

Inom forskningsprojektet "Indus" ska fyra forskare på JTH tillsammans med de samarbetande företagen Husqvarna Group, Fameco Group i Skillingaryd, Euroform i Motala och Tranås, SEM i Åmål samt Walbro

Engine Management i Arizona, USA, förbättra vägen mellan parterna i försörjningskedjan för att öka möjligheten att lyckas med processen då en produkt går upp till serieproduktion, så kallad upprampning.

– Vi kommer delta i forskningen med tid och engagemang som till exempel workshops och intervjuer. Vi kommer att ta upp tre aktuella projekt som vi jobbar med just nu där det också finns många globala aspekter med leverantörer i Kina och slutkund i USA, säger Anders Högbom, Key Account Manager på Fameco AB.

"Högskolan är en bra partner för oss för att utöka våra kontaktytor"

– Ofta levereras delsystem och komponenter till en slutprodukt via flera leverantörer som i sin tur har sina leverantörer. För att den slutliga produkten ska kunna levereras i tid måste alla led i försörjningskedjan vara samordnade. Detta är ett problem i dag och vi ska bidra till en förbättrad industrialiseringsförmåga, säger Kristina Säfstén, docent i produktionssystem vid JTH och projektledare för Indus.

Problem som uppstår är en konsekvens av något som skett tidigare i kedjan och för att lösa det måste man ta reda på orsaken. Tillsammans med företagen ska forskarna identifiera de mest kritiska aspekterna i samband med industrialiseringen och pröva nya sätt för utveckling och förbättring. Det kommer att kräva nya processer, gränssnitt och nya kunskaper om upprampning inom produktion och samverkan mellan leverantörerna.

KONKRETA PROBLEM

Tidigare forskning har uppmärksammat problemet från montörens håll men ingen har sett till hela kedjan som en sammanhållen process. Den nya forskningen stöds av

KK-stiftelsen och projektet ska pågå i tre år. Förhoppningen är att resultaten sedan sprids även till företag utanför gruppen.

– Oftast lyckas vi inte få en "helikoptervy" över situationen, utan är fullt fokuserade på att lösa våra egna problem. Nu kan vi få en helhetssyn där alla inblandade, från kund till leverantör, får diskutera för och nackdelar ur olika perspektiv, säger Anders Högbom.

– Vi forskar på konkreta problem där våra resultat direkt påverkar effektiviteten och konkurrenskraften inom industrin. Genom att arbeta i nära samverkan med företagen kan vi göra skillnad tillsammans, säger Kristina Säfstén.

– Högskolan är en bra partner för oss för att utöka våra kontaktytor med andra organisationer som brottas med samma typ av problem. Att Husqvarna får hjälp med arbetsmetoder och processer för försörjningskedjan och även förståelse för hur andra företag gör för att lyckas kommer att effektivisera verksamheten, säger Niklas Broberg.

INDUS – forskning i samverkan mellan Tekniska Högskolan (JTH) och industrin

Forskare på JTH ska tillsammans med Husqvarna och fyra leverantörer förbättra flödet i försörjningskedjan under processen då en produkt går upp i serietillverkning.

Aktuella utmaningar för företagen:

- tidigare rutiner för industrialisering klarar inte av den nya globaliseringen av organisationer
- kommunikationen mellan de många inblandade parterna i försörjningskedjan
- överlämnandet mellan produktutveckling och produktion
- ett helhetsperspektiv saknas för hela försörjningskedjan.

Nya ledamöter i styrelsen för Stiftelsen Högskolan i Jönköping

NÄRINGSLIVET har alltid varit delaktigt i Högskolan i Jönköpings utveckling och i högskolans styrelser finns representanter från näringsliv och samhälle. I maj tillträdde nya ledamöter i stiftelsestyrelsen.

NYA LEDAMÖTER I STYRELSEN FÖR STIFTELSEN HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Stiftelsestyrelsen är högskolans högsta beslutande organ och ordföranden och ledamöter utses av regeringen. Därutöver ingår rektor, en student- och en lärarrepresentant som ordinarie ledamöter.

Ordförande:

Lars Isaksson, f.d. förbundsordföranden

Ledamöter:

Bjarne Kirsebom, f.d. statssekreterare

Inger Rydén Bergendahl, docent

Jan Åke Jonsson, konsult, f.d. vd Saab

Johan Svedberg, direktör

Madeleine Rohlin, professor

Margareta Wallin Peterson, professor

Dag Raudberget, tekniklektor, är lärarnas representant, utsedd av lärarna vid Tekniska Högskolan.

Rektor Anita Hansbo är ledamot

enligt stiftelsens stadgar.

Ordförande i Jönköpings Studentkår

är utsedd av studenterna.

Sekreterare i styrelsen är rektors sekreterare.

FACKHÖGSKOLORNA OCH HÖGSKOLESERVICE

Även i fackhögskolornas och Högskoleservice bolagsstyrelser finns flera representanter från näringslivet. Här är några exempel:

Hälsöhögskolan:

Ledamot Göran Sigblad, vd Team Ortopedteknik

Högskolan för lärande och kommunikation:

Ordförande Kinna Bellander, senior konsult, f.d. vd MTG samt Head of Strategy and Development TV4

Tekniska Högskolan:

Ledamot Mats Holmgren, vd Swerea

Internationella Handelshögskolan:

Ledamot Nikolas Kourim, vd Big Fish, Paris, Frankrike

Högskoleservice:

Ordförande Gunnar Vidén, konsult, f.d. chef, VSM Group och Saab Combitech.

E-TJÄNSTER PÅ FLERA SPRÅK UNDERLÄTTAR INTEGRATION

– 15 procent av Sveriges befolkning är utlandsfödd och många använder inte myndigheternas webbservice, det är helt enkelt för krångligt. Men vår forskning på Internationella Handelshögskolan har utvecklat ett innovativt IT-stöd för flerspråkiga e-tjänster som ger upphov till nya affärsmodeller.

DET SÄGER VIVIAN Vimarlund, professor i informatik vid Internationella Handelshögskolan (JIBS) och högskolans representant i arbetsgruppen E-samhället inom samarbetet med Småland-Blekinges Europakontor i Bryssel.

I Sverige har myndigheterna kommit långt när det gäller e-tjänster, appar och on-line-service. Men flerspråkighet inom systemen har inte följt utvecklingen i samma takt. Det är för krångligt för individen och ineffektivt kostnadsmässigt för myndigheten.

– Att inkludera alla medborgare i det digitala samhället är en utmaning. Det förutsätter att det finns tjänster och information på internet som kan användas av alla.

Ett anpassat och effektivt IT-stöd för myndigheters, kommuners och vårdgivares kontakter med medborgarna kan underlätta både integrationen av utlandsfödda i det svenska samhället och internationella kontakter när vårt samhälle blir mer och mer globaliserat.

EFFEKTIVISERA OFFENTLIG SEKTOR

Forskningen handlar om individanpassad frågestyrd sökning, textförenkling och stöd

för navigering på webbplatsen. Projektet är ett samarbete med forskare vid Santa Anna IT Research Institute vid Santa Anna IT Research Institute vid Linköpings universitet. och JIBS och har huvudfokus på e-tjänsterna som affärsmodell, en ny tillämpning för att effektivisera offentlig sektor.

– Baserat på kvalificerad kompetens inom språkteknologi, söktjänster, maskinöversättning och tjänstedesign har vi utvecklat ett system som översätter direkt, och som kan anpassas till specifika ämnesområden och fackspråk för olika myndigheter. Än så

länge är systemet anpassat för svenska kopplat till de sju vanligaste utländska språken i Sverige, säger Vivian Vimarlund.

EFTERFRÅGAD INNOVATION

Forskningen presenterades nyligen på "Offentliga rummet", en årlig nationell konferens som i maj hölls i Jönköping, och som handlar om hur stat, myndigheter, landsting, regioner och kommuner i samverkan kan skapa en enklare vardag för privatpersoner och företag genom en öppnare förvaltning av hög kvalitet.

– Detta är verkligen behovsdriven innovation, myndigheterna vill bli bättre. Detta ger bättre service och effektiviserar arbetet.

Våra idéer har blivit mycket väl mottagna, frågan är väl bara vem som ska betala för implementeringen, säger Vivian Vimarlund.

Vivan Vimarlund, professor i informatik vid Internationella Handelshögskolan (JIBS), är en av forskarna som utvecklat IT-stödet för myndigheters e-tjänster.

DIGINCLUSION

Forskningsprojektet vid JIBS ska göra det enklare för utlandsfödda att använda svenska myndigheters tjänster på webben. Det kan underlätta både integration av utlandsfödda i det svenska samhället och internationella kontakter i en globaliserad värld.

Målsättningen ligger i linje med ambitionerna i regeringens Digital agenda för Sverige och motsvarande i Europa.

Akademisk Högtid gav högskolans förtjänsttecken 2013

För första gången var det tre personer som tilldelades Högskolan i Jönköpings förtjänsttecken: Berit Wall, Dan Ekström och Göran Wahlgren. Förtjänsttecknet är en utmärkelse som varje år ges till en eller flera personer som gjort insatser av vikt för Högskolan i Jönköping.

Berit Wall, Dan Ekström och Göran Wahlgren tilldelas Högskolan i Jönköpings förtjänsttecken 2013 med motiveringen: "Tillsammans har Berit Wall med sin planeringsförmåga, Dan Ekström med sin regisserande förmåga och Göran Wahlgren med sin studentikosa framtoning skapat en unik Akademisk Högtid för Högskolan i Jönköping. Den är högtidlig men lättsam och den står för både tradition och förnyelse. "Jönköpingsmodellen" har rönt mycken uppskattning, inte bara internt, utan även från andra universitet och lärosäten."

Det var elfte gången som förtjänsttecknet delades ut i samband med högskolans årliga vårfirande på Valborgsmässoafton.

FOTO: DANIEL EKMAN

Göran Wahlgren, Anita Hansbo, Dan Ekström och Berit Wall med förtjänsttecknet.

KÖP EN SOLCELL MED DITT NAMN!

Köp en solcell och stöd JU Solar Teams arbete med att bygga den första svenska solracern som ska köra tvärs över Australien i World Solar Challenge endast med hjälp av solens energi. JU Solar Team består av studenter vid Tekniska Högskolan. För 100 eller 500 kronor får du en solcell med ditt eget eller ditt företags namn på.

jusolarteam.com

Högskolan för lärande och kommunikations vd får ledningsuppdrag inom Vetenskapsrådet

Eva Björck-Åkesson, vd vid Högskolan för lärande och kommunikation (HLK), har utsetts till huvudsekreterare för Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté.

– Jag ser en spännande utmaning i att vidareutveckla den vetenskapliga basen inom utbildningsområdet och känner sig mycket

hedrad av att få arbeta med detta uppdrag. Den utbildningsvetenskapliga forskningen i Sverige har en stor utvecklingspotential. Att medverka i den strategiska utvecklingen av den samlade verksamheten vid Vetenskapsrådet är också en intressant och spännande uppgift, säger Eva-Björck Åkesson.

FOTO: LENA HALLDÖRF

104 384 tegelstenar

går det åt till högskolans friskvårdsanläggning. Bygget pågår för fullt och invigningen sker i november 2013.

JIBS TAR ETT NYTT KLIV MOT HÅLLBARHET OCH ANSVAR

INTERNATIONELLA HANDELSHÖGSKOLAN (JIBS) har skrivit under ett antal riktlinjer som innebär ett ökat fokus på hållbarhet och samhällsansvar och är nu en del av initiativet PRME – The Principles of Responsible Management Education. Riktlinjerna ska hjälpa och inspirera handelshögskolor att främja företags hållbarhet och sociala ansvar. Totalt deltar ungefär 480 handelshögskolor i världen, varav tre i Sverige.

FOTO: EMMA SVENSSON

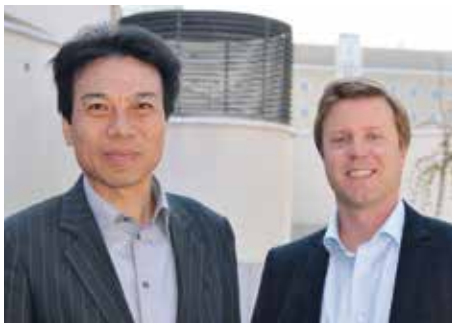

Ny ordförande på Studentkåren

JONATHAN FRYLÉN, lärarstudent på HLK tillträder som ordförande för Jönköpings Studentkår den första juli.

FOTO: LENA HALLDORF

TV-SHOW FRÅN JÖNKÖPING VISAS I SHANGHAI TV

Mr Jun Tang, välkänd affärsman i Kina har besökt Högskolan i Jönköping. Bland annat träffade han högskolans alla kinesiska studenter och höll också en föreläsning för högskolans studenter om "How to do business in China and Japan".

Mr Tang har en egen talk show i Shanghai TV och under hans besök spelade han in ett program där han bland annat intervjuade professor Mattias Nordqvist på Internationella Handelshögskolan. Mr Jun Tang är styrelseordförande i GAOTIME och hedersordförande för Microsoft Kina.

De senaste disputationerna vid Högskolan i Jönköping

Sigurveig Sigurðadóttir
Hälsö högskolan
Disputerade 8 mars med avhandlingen "Patterns of care and support in old age".

Iréne Josephson
Hälsö högskolan
Disputerade 29 april med avhandlingen "Utrymme för deltagande: Beslutsprocesser i möten mellan patienter med ospecifika ländryggsbesvär och sjukgymnaster i primärvård".

Ingrid Larsson
Hälsö högskolan
Disputerade 17 maj med avhandlingen "Person-centred care in rheumatology nursing for patients undergoing biological therapy – an explorative and interventional study".

Mikaela Backman
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 8 mars med avhandlingen "Regions, Human Capital and New Firm Formation".

Ann-Sophie Sallander
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 3 maj med avhandlingen "Ömsesidiga överenskommelser enligt skatteavtal – En internationell företeelse i en nationell kontext".

Ann Simmeborn Fleischer
Högskolan för lärande och kommunikation
Disputerade 24 maj med avhandlingen "Man vill ju klara sig själv. Studiedagen för studenter med Asperger Syndrom i högre utbildning".

Inés Casanovas
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 15 mars med avhandlingen "Online Education in Universities: Moving from Individual Adoption to Institutionalisation of an Information Technology Innovation".

Anne-Sofie Strand
Hälsö högskolan
Disputerade 14 maj med avhandlingen: "Truancy from student and school perspectives".

Annette Nygårdh
Hälsö högskolan
Disputerade 31 maj med avhandlingen "A quality improvement project on empowerment in chronic kidney care – an interactive research approach".

Pia Nilsson
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 22 mars med avhandlingen "Price Formation in Real Estate Markets".

Cristina Trenta
Internationella Handelshögskolan
Disputerade 15 maj med avhandlingen "VAT in Peer-to-Peer content Distribution – Towards a Tax proposal for Decentralized Networks".

FORSKAR FREDAG 2013

27 september med start klockan 12 är alla välkomna till Högskolan i Jönköping för att träffa forskare och lära sig mer om forskning.

Ur programmet: Öppet hus på campus / Science Café / European Corner /
Forskningsstationer / "Science After Work" på Kulturhuset Spira

"Forskare är vanliga människor med ovanligt spännande jobb"

Högskolan i Jönköping arrangerar Forskarfredag för första gången 2013 i ett samarbete med Landstingets forskningsavdelning Futurum och Regionförbundet Jönköpings län.

Den fjärde fredagen i september är utlyst som Researchers' Night av EU-kommissionen. Runt om i hela Europa erbjuds hundratals aktiviteter som visar hur spännande och kul forskning är. Sedan 2006 har de svenska aktiviteterna knutits samman under namnet Forskarfredag och koordinerats av föreningen Vetenskap & Allmänhet. Arrangemangen stöds ekonomiskt av EU-kommissionen, Vetenskapsrådet och Vinnova.

Program kommer på hj.se/forskarfredag